

95296 - کسی که بدون اراده در حال روزه استفراغ کرده است نیازی به قضا ندارد

سوال

شش روز شوال را روزه بودم و در روز پنجم که روز جمعه بود، هنگام نماز صبح غذایی را که خورده بودم بدون قصد بالا آوردم، سپس روزه آن روز را کامل کردم و روز دهم را نیز روزه شدم. آیا روزه من درست است یا خطا؟

پاسخ مفصل

روزه شما درست است و استفراغی که کرده‌اید زیانی به آن نمی‌رساند زیرا کسی که بدون قصد و عمد استفراغ کند روزه‌اش صحیح است، اما کسی که به عمد بالا بیاورد روزه‌اش باطل می‌شود. به دلیل حدیث ترمذی (۷۲۰) از ابوهریره. رضی الله عنه. که پیامبر. صلی الله علیه وسلم. فرمودند: «کسی که استفراغ بر او غالب شد قضای بر او نیست و کسی که به عمد استفراغ کند باید قضایش را بجا بیاورد». آلبانی در صحیح ترمذی آن را صحیح دانسته است.

ابن قدامه. رحمه الله. در «المغنی» (۳/۲۳) می‌گوید: «کسی که به عمد استفراغ کند، قضا بر او لازم است و کسی که استفراغ بر او غالب شود چیزی بر عهده‌اش نیست.

منظور کسی است که به عمد استفراغ کند و غالب شدن استفراغ یعنی آنکه استفراغ بدون اختیار او باشد. کسی که به عمد استفراغ کند باید روزه را قضا کند زیرا روزه‌اش با این کار باطل شده است. و کسی که غیر عمد استفراغ کند چیزی بر عهده او نیست و این سخن عموم اهل علم است. خطابی می‌گوید: در این باره میان علما اختلافی سراغ ندارم».

از شیخ ابن عثیمین. رحمه الله. درباره استفراغ در ماه رمضان پرسیده شد که آیا روزه را باطل می‌کند؟

ایشان پاسخ دادند: «اگر انسان به عمد استفراغ کند روزه‌اش باطل می‌شود و اگر به غیر عمد استفراغ کند روزه‌اش باطل نیست و دلیل آن حدیث ابوهریره است... [که بیان شد].

بنابراین اگر استفراغ بر تو غالب شود روزهات باطل نمی‌شود. اما اگر انسان احساس کرد که معده‌اش در حال واکنش است و می‌خواهد بالا بیاورد، آیا به او بگوییم که باید مانع از آن شوی؟ یا آنکه سعی کنی بیرون بیایی؟ نه. اما می‌گوییم: هیچ موضعی نداشته باش، نه سعی کن که آن را بالا بیاوری و نه مانع از آن شو، زیرا اگر تلاش کنی که بالا بیاوری در این صورت روزهات باطل می‌شود و اگر به زور جلوی آن را بگیری زیان می‌بینی، بنابراین

اگر بدون تلاش تو خارج شد رهایش کن، زیرا در این صورت به سلامتی تو زیان وارد نمی شود و روزهات هم باطل نمی شود» (فتاوی الصیام: ۲۱۳).